

NED. MAATSCHAPPIJ TOT BEVORDERING DER TANDHEELKUNDE

VERKORTE NOTULEN

UITTREKSEL uit het Stenografisch Verslag der 25ste Jaarvergadering (negen en dertigste Algemeene Vergadering) op Zaterdag, 28 Januari 1939, des namiddags te 4 uur in het Jaarbeurs-Restaurant te Utrecht.

Volgens de presentielijst werd deze vergadering bijgewoond door 156 leden.

I. ZITTING VAN ZATERDAGMIDDAG 4 UUR.

1. *Opening.*

De Voorzitter, de heer B. J. Brugman, heet de aanwezigen welkom en dankt voor de tijdige opkomst, die terstond beginnen mogelijk maakt. Spreker zal vanavond om 8 uur na de heropening een woord spreken. Hij vraagt, of iemand naar aanleiding van de

2. *Notulen der Algemeene 37ste Vergadering, opgenomen in het Tijdschrift voor Tandheelkunde van November 1938 opmerkingen heeft. Zoo niet, dan zijn de notulen goedgekeurd.*

Ingekomen stukken.

Er zijn berichten van verhindering der volgende collegae ontvangen: Loeb, Mijnarends, Van Houte, Broese van Groenou en Nieuvelstein.

3. *Jaarverslag van den secretaris H.B. over het jaar 1938.*

Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heeren!

Voor de dertiende maal heb ik het genoegen U verslag uit te brengen over de lotgevallen onzer Maatschappij in het afgelopen jaar.

Het ledental beweegt zich nog steeds in stijgende lijn en heeft dit jaar zelfs de duizend overschreden. Jammer is het, dat weer eenige leden hebben gemeend om een of andere reden hun lidmaatschap te moeten opzeggen.

Vier leden, de collegae Eygenraam uit Tilburg, Joosten, Prins en Oosterbaan uit Amsterdam, ontvielen ons door overlijden.

67 Nieuwe Leden hebben zich aangemeld, één lid werd geroyeerd wegens wanbetaling en 12 leden bedankten, zoodat de toename in het

Iedental 50 bedraagt, waardoor dit aantal op 1 Januari 1939 was gestegen tot 1008, als volgt over de afdelingen verdeeld:

Afdeling Amsterdam	135
„ Noord-Holland	89
„ Het Gooi & O.	40
„ Den Haag & O.	139
„ Rotterdam & O.	136
„ N.-Brabant—Zeeland	91
„ Limburg	43
„ Utrecht	94
„ Gelderland	107
„ Overijssel	54
„ Noord-Nederland	46
„ Friesland	30
„ Ned.-Indië	4
	<hr/>
	1008.

Het D.B. kwam dit jaar 15 maal in vergadering bijeen. Daarnaast werden door voorzitter en secretaris verschillende besprekingen gevoerd en vooral onze Voorzitter heeft in den loop van dit jaar zeer vele conferenties moeten houden, die van groot belang waren.

Niettegenstaande enkele meeningsverschillen, die ten volle werden opgelost, was de samenwerking buitengewoon prettig en vruchtbaar, zoodat veel werk kon worden afgedaan.

Het Hoofdbestuur vergaderde dit jaar driemaal en wel op 21 en 22 Mei te Amsterdam, ter voorbereiding der zomervergadering te Maastricht; op 9 Juni te Utrecht in spoedvergadering, ter nadere bespreking van het in te dienen Wetsontwerp „tot nadere voorzieningen inzake de tandheelkunde” en op 17 en 18 December te Utrecht, ter voorbereiding dezer Jaarvergadering.

In het H.B. werd de 2e afgevaardigde van de afdeling 't Gooi & O., collega Van Doorn, wegens vertrek naar Amsterdam, vervangen door collega P. M. A. Huurman; en de afgevaardigde van de afdeling Overijssel Bloemendal, door collega J. E. Smitt. Verder bleef de samenstelling ongewijzigd.

In het afgelopen jaar werden drie algemeene vergaderingen gehouden en wel op 29 en 30 Januari de 24e Jaarvergadering te Utrecht; op 1 en 2 Juli de 37e Algemeene Vergadering te Maastricht en op 17 December een Buitengewone Algemeene Vergadering in het Jaarbeursgebouw te Utrecht.

De Jaarvergadering te Utrecht bracht naast de vaste agendapunten: behandeling van notulen, ingekomen stukken en jaarverslagen, een herkiezing van collega Backer Dirks tot penningmeester van de Besturende Commissie van het Steunorgaan en van alle leden en plaatsvervangende leden van den Raad van Beroep.

Door ondergeteekende werd, als voorzitter der C.Z.C., een inleiding gehouden over verleden, heden en toekomst van het Ziekenfondsvraagstuk.

Daarna hield collega B e c k e r een zeer uitvoerige rede over zijn zienswijze van het Ziekenfondsvraagstuk, neergelegd in een 20-tal stellingen, die daarna stuk voor stuk door den voorzitter der C.Z.C. werden besproken en weerlegd.

Na zeer levendige discussies werd tenslotte toegezegd een Commissie ad hoc te benoemen, die op de volgende algemeene vergadering over dit vraagstuk een rapport zou uitbrengen.

Vervolgens werd behandeld een voorstel van de Afdeling Gelderland tot wijziging van Statuten der V.S.M.M., welk voorstel met groote meerderheid van stemmen werd verworpen.

De vergadering aanvaardde het, op de vergadering te Hilversum, aangehouden Bindend Besluit, voorgesteld door het H.B., inzake hulpverlening aan den Middenstand, welk Bindend Besluit inmiddels door een referendum is bekrachtigd.

Nadat door collega J a n V i s s e r, voorzitter der Tandtechnische Ordeningscommissie, mededeelingen waren gedaan over de overeenkomst met de V.L.H.T. en door den Voorzitter der Maatschappij over reorganisatieplannen t.o., van de Schooltandverzorging, besloot de vergadering de volgende Algemeene Vergadering te Maastricht te houden.

De Zomervergadering in Hotel „du Casque” te Maastricht trok vele leden naar onze zuidelijkste provinciehoofdstad.

Na behandeling van notulen en ingekomen stukken kwam aan de orde een voorstel van het H.B., tot wijziging van enkele artikelen van de Statuten, dat werd aanvaard. Vervolgens werd het Bindend Besluit II herzien en wederom voor 5 jaren ongewijzigd verlengd.

Het jaarverslag van het *Tijdschrift voor Tandheelkunde* over 1937 werd voorgelezen en een voorstel van het H.B. om op advies van de Commissie voor Beroepsethiek, wijziging te brengen in den Codex, werd na eenige discussie, in gewijzigde redactie aanvaard.

Daarna hield de heer J a n V i s s e r een uitvoerige inleiding over het laboratorium-vraagstuk, naar aanleiding waarvan door het H.B. voorstellen werden gedaan, o.m. ter bestrijding van de kosten der contrôle op de tandtechnische laboratoria, waartoe een bedrag van 2 ct. per werkstuk van de tandartsen zal worden geheven, welke voorstellen alle werden aangenomen.

Als slot der agenda werd op Zaterdagochtend aan de orde gesteld het Ziekenfondsvraagstuk, n.l. het door de Commissie ad hoc ingediende rapport met de toelichting van het H.B. en uitvoerige richtlijnen.

Na zeer ampele discussies, die door den Directeur-Generaal der Volksgezondheid, als vertegenwoordiger van Z.E. den Minister van Sociale Zaken, werden bijgewoond, besloot de vergadering het rapport en de richtlijnen niet in stemming te brengen en het D.B. te verzoeken dit geheele vraagstuk, gehoord de gevoerde discussies, nogmaals aan een Commissie ad hoc in studie te geven en op een volgende vergadering opnieuw aan de orde te stellen.

Als gewoonlijk, liet ook het feestelijk gedeelte dezer vergadering niets te wenschen over. — Naast de luisterrijke en gastvrije ontvangst op de Sociëteit „Momus” op Vrijdagavond en lunch in Restaurant „Fort

St. Pieter" op Zaterdagmiddag, waarbij helaas de regen als spelbreker optrad, werd deze 37ste Algemeene Vergadering besloten met een buitengewoon geslaagd feestdiner in de Redoutezalen van den Schouwburg. — Zoo mogelijk hebben de Limburgsche collegae hun reputatie als gastheeren nog overtroffen, waarvoor wij de regelingscommissie niet anders dan dankbaar kunnen zijn.

De Buitengewone Algemeene Vergadering op 17 December, op verlanen van 72 leden der Maatschappij, door het D.B., volgens art. 15 der Statuten, bijeengeroepen te Utrecht, mocht zich in een zeer groote belangstelling verheugen. — Het eenige punt der agenda luidde: Bespreking van de houding der Maatschappij tegenover het aanhangige wetsontwerp tot nadere voorzieningen inzake de tandheekkunde.

Na zeer uitvoerige toelichting namens het H.B. en breedvoerige discussies, werd met algemeene stemmen een motie aangenomen, waarin het beleid van het H.B. werd goedgekeurd, welke motie is gepubliceerd in het *Tijdschrift voor Tandheekkunde* van Januari 1939.

Over de Afdelingsverslagen, die in extenso zijn opgenomen in het Januari-nummer van het *Tijdschrift voor Tandheekkunde* valt weinig op te merken. Vaak leest men de klacht, dat het bezoek aan de afdelingsvergaderingen nog steeds onvoldoende is te noemen.

Wat de Commissieverslagen betreft zal ik, om niet te veel van Uw geduld te vergen, mij beperken tot het maken van enkele opmerkingen en U voor de details verwijzen naar het *Tijdschrift*.

De Commissie van Beheer van het Steunorgaan heeft wederom met toewijding haar nobele en delicate taak vervuld.

Bij de agenda dezer vergadering is een briefkaart ingesloten, om de leden der Maatschappij, voor zoover zij nog geen contribuant van het Steunorgaan zijn, aan te sporen zich alsnog aan te melden en voor zoover zij wel reeds contribueeren, hun bijdrage te verhoogen.

Gaarne ondersteun ik van deze plaats het verzoek van het Steunorgaan. Door Uwe bijdragen maakt Gij het mogelijk collegae, die door het noodlot zijn getroffen of hunne nabestaanden, te helpen.

Zorgt ervoor collegae, dat in dit jubileumjaar onzer Maatschappij, een stroom van antwoordkaarten den secretaris van het Steunorgaan bereikt.

De verslagen van den Directeur van het Bemiddelingsbureau en van het Incassobureau, van de O. & E. Commissie, de Commissie voor Beroepsethiek, de Commissie voor den Middenstand, de Commissie voor Mededeelingen aan de Pers en de Polikliniek-Commissie geven geen aanleiding tot het doen van bijzondere mededeelingen.

De Commissie voor de Nazorg is uitgebreid tot 5 leden en heeft opdracht gekregen een handleiding samen te stellen voor de Nazorg en een instructie voor den tandarts, belast met de Nazorg.

De voorzitter der C.Z.C. heeft, in verband met zijn drukke werkzaamheden aan het secretariaat der Maatschappij verbonden, het voorzitterschap dezer commissie moeten neerleggen. Op deze vergadering zal in deze vacature moeten worden voorzien. Met ijver en toewijding heeft de C.Z.C. haar moeilijke taak ook dit jaar wederom vervuld.

De Commissie tot Bestudeering van het Tandtechnikersvraagstuk is

in den loop van dit jaar gereorganiseerd. Haar naam is gewijzigd in Tandtechnische Ordeningscommissie en het aantal leden is uitgebreid tot negen. — De centrale leiding berust bij Jan Visser, voorzitter; H. C. Kranenburg, vice-voorzitter; J. A. Salomons, secretaris en A. Edel.

Verder is de T.O.C. onderverdeeld in 6 sub-commissies, die ieder belast zijn met een onderdeel der groote taak die op de T.O.C. rust. In de naaste toekomst is van de bemoeiingen dezer commissie veel en goed ordenend werk te verwachten.

De Centrale Commissie voor Schooltandverzorging is in haar samenstelling ongewijzigd gebleven, alleen heeft collega Mahler het secretariaat van collega Brussse overgenomen.

Verder zijn in alle afdelingen Afdelingscommissies voor Schooltandverzorging opgericht, waarin voor het „Ivoren Kruis” een corresponderend lid zitting heeft.

Met de Ned. Vereeniging voor Sociale Tandheelkunde en het „Ivoren Kruis” zijn besprekingen gaande om te komen tot oprichting van een Centrale Raad, waarover U bij punt 14 dezer agenda nadere mededeelingen zult ontvangen.

Hiermede ben ik aan het einde gekomen van mijne mededeelingen over de Commissie-verslagen. Ik geloof zeker Uw aller tolk te zijn, wanneer ik de collegae, die in verschillende functies, met opoffering van veel tijd en moeite, hun vaak moeilijke taak, naar hun beste weten hebben vervuld, daarvoor hartelijk dank zeg. (Applaus).

In het afgelopen jaar hebben meerdere collegae hun ambtsjubileum herdacht. Het is langzamerhand niet wel meer doenlijk, ieder persoonlijk daarmede te complimenteeren, zoodat ik zal moeten volstaan met hun allen onze welgemeende gelukwensen aan te bieden.

Voor twee collegae wil ik echter een uitzondering maken en wel voor onzen H.B.-penningmeester Edel, die op 30 Mei jubileerde en voor ons Eerelid J. Sanders Ez., die op 28 November zijn 40-jarig jubileum herdacht, waarbij het H.M. de Koningin behaagde hem te benoemen tot Officier in de Orde van Oranje-Nassau. Namens de Maatschappij wensch ik collega Sanders van harte geluk met deze, zoo volkomen verdiende onderscheiding, met den wensch, dat hij nog vele jaren in gezondheid en voorspoed voor zijn gezin en voor onze Maatschappij gespaard moge blijven. (Applaus).

En tenslotte, Dames en Heeren, zij het mij vergund op twee belangrijke punten nog even nader in te gaan.

re. Het vraagstuk der onbevoegde uitoefening. Zooals U bekend zal zijn, maakten voorzitter en secretaris reeds het vorige jaar hun opwachting bij den nieuwen Minister van Sociale Zaken, ten einde de aandacht van Z.E. op twee belangrijke punten te vestigen, n.l. de onbevoegde uitoefening en het ziekenfondsvraagstuk.

Op deze audiëntie deelde Z.E. ons mede, dat hij het stellige voornemen had, het vraagstuk der tandtechnici afdoende te regelen en daartoe

dit onderwerp reeds in studie had genomen, met de bedoeling t.z.t. een nieuw wetsontwerp in te dienen. —

Op de Algemeene Vergadering te Maastricht werd een uitvoerige uiteenzetting gegeven van het beleid van het H.B., i.z. de voorbereiding en de gevoerde besprekingen bij het tot stand komen van dit wetsontwerp, — waaraan de Vergadering haar goedkeuring hechtte.

Inmiddels is het wetsontwerp bij de Tweede Kamer ingediend en is het Voorloopig Verslag verschenen en kan binnenkort de Memorie van Antwoord worden verwacht.

Intusschen werd door een 72-tal leden aan het D.B. verzocht, een buitengewone Algemeene Vergadering bijeen te roepen, ter bespreking van de houding der Maatschappij tegenover het aanhangige wetsontwerp tot nadere voorzieningen inzake de tandheelkunde. Over het verloop dezer vergadering deed ik U reeds verslag.

Het is niet aan het D.B. om de vraag te beantwoorden, of inderdaad, na aanvaarding van dit wetsontwerp, binnen afzienbaren tijd de onbevoegde uitoefening geheel tot het verleden zal behooren. De huidige omstandigheden aan het Departement van Sociale Zaken rechtvaardigen de beste verwachtingen. Slechts de toekomst zal daarop een antwoord kunnen geven, doch zeker is het, dat de Maatschappij nooit het verwijt zal kunnen treffen, dat zij niet alles in het werk heeft gesteld, om de laatste kans, die haar geboden werd dit euvel te bestrijden, zooveel mogelijk te benutten.

Ik mag echter van dit onderwerp niet afstappen zonder de namen van twee mannen te noemen, die zich bij de behandeling van deze materie wel zeer verdienstelijk hebben gemaakt, n.l. ons Eerlid J. S a n d e r s Ez. en onzen voorzitter B. J. B r u g m a n.

Aan het optreden van onzen voorzitter toch is het grootendeels te danken, dat blijvend contact met het Departement van Sociale Zaken is verkregen, met welk Departement wij, in de naaste toekomst nog vaak te maken zullen hebben.

De Directeur-Generaal heeft in zijn rede op de Algemeene Vergadering te Maastricht gehouden, gezegd: „Uw Voorzitter en de leiding Uwer Maatschappij zijn erin geslaagd, het vertrouwen op het Departement van Sociale Zaken te winnen” en dat dit zoo is, danken wij voornamelijk aan de energieke en waardige wijze waarop Gij, collega B r u g m a n, de belangen onzer Maatschappij in den loop van dit jaar op dit Departement hebt behartigd.

Daarvoor, waarde Voorzitter, onze oprechte hulde en dank!
(Krachtig applaus).

En nu nog een enkel woord over het Ziekenfondsvraagstuk.

Zooals ik U reeds mededeelde, werd het rapport van de Commissie ad hoc op de Algemeene Vergadering te Maastricht aangehouden ter nadere bestudeering en indiening. Door het D.B. werd in de samenstelling van de Commissie ad hoc eenige wijziging gebracht en werd deze onder leiding gesteld van Mr. N o r d T h o m s o n. De Commissie ad hoc heeft dit vraagstuk nader uitvoerig bestudeerd en hoopt binnenkort een

uitgebreid rapport uit te brengen. Laten wij hopen, dat deze Commissie er in moge slagen de uiteenlopende meeningen in onze Maatschappij op dit gebied te overbruggen.

Hiermede, Dames en Heeren, ben ik gekomen aan het einde van mijn jaaroverzicht.

Wij staan thans aan het begin van ons Jubileumjaar; op 14 Februari a.s. viert onze Maatschappij haar 25sten verjaardag. Besloten is tegen Pinksteren een driedaagsche feestvergadering te Amsterdam te organiseren, gewijd aan wetenschappelijke en sociale vraagstukken, in samenwerking met het N.T.G., dat zijn 60-jarig en de V. v. N. T., die zijn 35-jarig bestaan herdenkt, waarbij naast autoriteiten ook buitenlandsche collegae onze gasten zullen zijn.

Verder zal een gedenkboek worden uitgegeven over de geschiedenis onzer Maatschappij in deze 25 jaren, waaraan verschillende vooraanstaande collega's hunne medewerking verleenen.

Wij roepen U op in grooten getale, deze feestvergadering bij te wonen, om in een geest van vriendschap en collegialiteit het feit te herdenken, dat de Ned. Mij. tot Bevordering der Tandheelkunde gedurende een kwart eeuw zich, naar haar beste weten en kunnen, heeft gekwetend van haar taak, de belangen van de tandheelkunde en der Nederlandsche tandartsen te behartigen en te bevorderen.

Ik heb gezegd.

(Krachtige toejuichingen).

J. A. SALOMONS
Secretaris

Naar aanleiding van de vraag van den Voorzitter of iemand iets wensch op te merken over het jaarverslag, maken eenige leden bezwaren in verband met publicatie van enkele gedeelten van dit verslag.

De Voorzitter zegt toe, dat met deze opmerkingen rekening zal worden gehouden. Hij brengt een speciaal woord van dank aan den secretaris voor zijn verslag.

De heer B. R. Bakker vraagt het woord over het jaarverslag. Spreker bedoelt, dat de motie van de buitengewone algemeene vergadering, na haar aanneming nog in de redactie gewijzigd is. Op zijn minst moest dus de eerstvolgende vergadering haar goedkeuring daaraan hechten.

De motie is wel gewijzigd in overeenstemming met den voorsteller, maar spreker vindt het formeel fout, dat een door een algemeene vergadering eenmaal aangenomen motie door welke instantie ook, wordt gewijzigd. Daarmede gaat men zijne bevoegdheid te buiten. Spreker vindt, al is dit van ondergeschikt belang, dat de oorspronkelijke motie vrij aanzienlijk verschilt van de gepubliceerde.

De Voorzitter vindt, dat deze kwestie eerst bij de notulen der Buitengewone Algemeene Vergadering, dus de volgende maal, aan de orde komt.

De heer B a k k e r acht het een kwestie van bestuursbeleid, die thuis behoort bij het jaarverslag.

De heer S a n d e r s is het met den heer B a k k e r eens, dat het oogenblik na het uitbrengen van het jaarverslag, door den Secretaris, waarvoor het geheele H.B. verantwoordelijk dient te zijn, het moment is, waarop het geheele beleid van het H.B. moet kunnen worden besproken en desgewenscht gecritiseerd. Daar, volgens spreker, verschil van meening op dit punt zéér ongewenscht is, zou spreker het ontactisch vinden, een discussie hierover een half jaar uit te stellen, ook al heeft men daartoe wel het recht. Spreker zou dus adviseeren, den heer B a k k e r op een oogenblik, dat den voorzitter het beste lijkt, gelegenheid te geven deze kwestie uit te maken.

Wat betreft het feit zelve, is spreker het volkomen met collega B a k k e r oneens. Misschien formeel is er wat voor te zeggen, maar dan laat hij het ontaarden in het formalistische. Immers, in het vuur der vergadering is een motie aangenomen, zoo op de vergadering geboren, inplaats van dat er een motie ter tafel lag, opgesteld door degenen, die zoo'n vergadering hadden aangevraagd en die zoo'n motie behoorlijk van te voren hadden uitgedacht. Men liet het aan één van de belangstellende leden — die zich ook in de discussie gemengd had — over, om staande de discussie op een laat uur een motie te redigeeren. Van bestuurszijde wordt gezegd, dat dit of dat veranderd moet worden, de voorsteller zegt, dat het hem goed is, de motie wordt in stemming gebracht, iedereen weet, waar het op aan komt, wat de hoofdstrekking is en de motie wordt zonder verdere bespreking en zonder stemming aangenomen. Nu zit het H.B. den volgenden dag in vergadering van pl.m. 25 man bijeen, beziet de motie van verschillende kanten en ziet er schoonheidsfouten in, die maken, dat de zaak niet loopt. Er wordt meer dan een half uur over beraadslaagd hoe het wezen moet om, naar hun meening en volkomen te goeder trouw, niets aan de strekking van de motie te veranderen, maar die tòch duidelijker te maken. Men vraagt de meening van den voorsteller, die accoord gaat. De heer B a k k e r zegt, dat het formeel niet juist is. Het D.B. bespreekt deze kwestie nogmaals in eene vergadering van het D.B. en heeft ook den hoofdaanrichter der buitengewone algemeene vergadering den tekst voorgelegd, om zijne instemming te hebben, dat de motie in deze bewoordingen wordt gepubliceerd en beschouwd wordt als zoo te zijn aangenomen. Deze had daar niets tegen. Het geheele H.B. beschouwt het als een uitvoering in volkomen collegiale samenwerking. Wil men het zoo beschouwen, dan moet men er niet tegen ageeren, dat is spreker's meening.

De Voorzitter wil, nu er aandrang op hem wordt uitgeoefend, gaarne toegeven en eene bespreking over het algemeen beleid toelaten. Ware de zaak niet zoo belangrijk voor de buitenwacht, vooral voor de Kamer, den Minister en de autoriteiten, dan zou men de redactie niet gewijzigd hebben. Het Bestuur stelt zich volkomen op het standpunt, dat principiele wijziging van aangenomen motie's niet moet plaats hebben.

Hier heeft men zijne bevoegdheid overschreden voor een juistere redactie van wat de algemeene vergadering had bedoeld, in overeenstemming met den opponent en den voorsteller.

De heer **Nord** is het principieel volkomen eens met den heer **Bakker**, dat aan motie's, door eene algemeene vergadering aangenomen, niet getornd moet worden. Spreker heeft zulks in het H.B. verdedigd, tot men hem bewijzen kon, dat er iets in stond, dat positief fout was en tot onaangenaamheden zou kunnen leiden. Spreker vraagt, wat het H.B. dan anders had moeten doen in het belang der Maatschappij. Spreker gelooft, dat het H.B. vrij uit gaat.

De **Voorzitter** doet de beide moties voorlezen.

De heer **Bakker** doet het genoeg de beide motie's te hebben mogen hooren. Spreker heeft niet kunnen ontdekken, dat de eerste motie onzin was. Spreker geeft gaarne toe, dat de tweede beter van stijl is. Daar heeft hij niets tegen. Spreker constateert, dat het bestuur principieel met hem eens is: geen wijziging in de motie. Spreker geeft toe, dat er omstandigheden *kunnen* zijn, die deze bevoegdheidsoverschrijding wettigen.

De heer **Nord** legt nu uit, dat de redactie van den heer **Bakker** bevatte, dat de vergadering kennis genomen had van correspondentie met den minister. Er was echter geen correspondentie met den minister. Wij hadden een schrijven gericht aan den minister, waarop geen antwoord is gekomen.

De heer **Bakker** zegt, dat het juist is, als men een zoo uitvoerig schrijven ontvangt en men reageert er niet op, de schrijver aanneemt, dat men ermede accoord gaat.

De heer **Sanders** meent, dat deze algemeene vergadering, nu ze gehoord heeft hoe de vork in de steel zit, verplicht is, speciaal aan het D.B. en aan het H.B. in het algemeen, mede te deelen, nu volkomen overtuigd te zijn — gehoord de verschillende uiteenzettingen — dat op dien dag na de buitengewone algemeene vergadering, het H.B. niet anders kon en mocht handelen.

De heer **Bakker** heeft hier niet op tegen.

De **Voorzitter** vraagt of de vergadering hiermede accoord gaat. Dit blijkt het geval te zijn.

De **Voorzitter** dankt en zegt, dat het H.B. hieruit voor de toekomst zijne lessen zal putten.

4. *Jaarverslag van den Penningmeester H.B. en Begrooting over 1939.*

De heer **Edel** volstaat met naar de bijlagen te verwijzen.

De Voorzitter dankt den heer Edel en gaat over tot de „millioenen-nota”.

De heer Bakker vraagt eenige inlichtingen b.v. over den post van f 431,52 van „Commissie voor mededeelingen aan de pers” en over de Commissie tot reorganisatie van de Maatschappij, waar spreker ook lid van is, die niet vergaderd heeft dit jaar en f 66,64 heeft gedeclareerd, en naar de f 86,20 voor de Jubileum-commissie. Spreker vraagt naar gedetailleerde opgaven.

De heer Paesi licht de uitgaven der Commissie voor de pers toe. Spreker weet niet, of hij het voldoende zal kunnen doen. Alle waar is naar zijn geld. De commissie is nog jong, en is veel vergaderd om tot een goeden gang van zaken te komen. Er is een commissie-reglement samengesteld, dat in hoofdzaak dient, om in de toekomst minder te vergaderen, maar veel voorbereidingen door voorzitter en secretaris te doen plaats hebben en verder de zaken schriftelijk af te doen.

Dan is er veel correspondentie, omdat de commissie als centrale commissie met organen in het geheele land correspondeert. Na decentralisatie, als er afdelings-commissies zijn, zullen de kosten waarschijnlijk verminderen. Ook het voeren van de actie tegen het geschrijf van den arts Bol heeft nog al wat gekost. Er zijn kaarten en circulaires gedrukt en bijeenkomsten gehouden over den juisten vorm dier drukwerken.

De heer Edel ziet geen kans, alle posten omtrent commissies op een algemeene vergadering te behandelen. Spreker vraagt, als men den beschrijvingsbrief ontvangt en gedetailleerde inlichtingen ergens over wensch, het hem van te voren te schrijven, dan kan hij al die posten onderverdeeld medebrengen. Spreker kan hier alleen zeggen, dat alles wat gedeclareerd is, systematisch en tabellarisch geboekt is. Het is het werk van de verificatie-commissie, deze posten na te gaan.

De kosten van de Jubileum-commissie omvatten, behalve de vergadering van de vijf leden, correspondentie, drukwerk enz. Is er in het D.B. een uitvoerige bespreking over het jubileum, dan wordt een deel van de kosten ook onder jubileum-commissie geboekt.

De heer Bakker is bevredigd door de inlichtingen.

De heer Berkenbosch Berends vraagt naar de debetpost van f 4.317,35 voor de V.S.M.M.

De heer Edel zegt, dat dit een leening is aan de V.S.M.M., zooals het vorige jaar besloten is. Het is een renteloos voorschot. Het diende om aan den gang te komen. Spreker beschouwt die post als volwaardig. Het zal afbetaald worden.

De Voorzitter stelt de begrooting 1939 aan de orde. Niemand heeft er een opmerking over.

De begrooting wordt aldus vastgesteld.

De Voorzitter dankt den penningmeester.

5. *Verslag van de Verificatie-commissie en benoeming van een Verificatie-commissie voor het loopende jaar (Accountants-verslag).*

De Secretaris leest het verslag der verificatie-commissie voor:

„Ondergeteekenden, E. H. Heddema, I. E. van Moppes en E. Flaumenhaft, leden van de verificatie-commissie voor het jaar 1938, hebben op 19 Januari 1939 ten huize van den penningmeester A. Edel de bescheiden betreffende het financieel beleid van het Bestuur der Maatschappij gecontroleerd.

„Het bezit der Maatschappij aan effecten en contanten was, blijkens de door de Commissie geveiseerde verklaring van de Nederlandsche Bank en saldo-biljetten van den Postchèque en Girodienst en de Twentsche Bank, overeenkomstig met de gegevens in bijlage I bij den beschrijvingsbrief van de vijfentwintigste jaarvergadering.

„Van de declaraties werden steekproeven genomen en hun juistheid erkend. De post „Algemeene Onkosten” werd in het tabellarisch kasboek nagegaan.

„De onkosten der C.Z.C.-commissie ten bedrage van f 4.325,93 zijn, naar de meening der verificatie-commissie, moeilijk in overeenstemming te brengen met het nuttig effect, dat deze commissie met haar werk voor de Maatschappij sorteert.

„Het werk der verificatie-commissie werd ten zeerste belemmerd en ten deele onmogelijk gemaakt door het feit, dat de verslagen der diverse commissies haar niet bekend waren. Het is wenschelijk, dat in de toekomst deze verslagen tijdig aan de leden der verificatie-commissie toegezonden worden, opdat deze commissie zich een beeld kan vormen van het verband tusschen de voorgelegde declaraties en de verrichte werkzaamheden.

„De boekhouding is, zooals wij dat sinds vele jaren van onze penningmeester gewend zijn, voorbeeldig. De verificatie-commissie schiet tekort aan fantasie, om haar bewondering voor het onzelfzuchtige werk van collega Edel onder woorden te brengen.

„Zij stelt dus de vergadering voor, den penningmeester op een prozaïsche wijze voor zijn beleid in het afgelopen jaar te dechargeeren.

w.g. E. H. Heddema, I. E. van Moppes,
E. Flaumenhaft.”

(Krachtig applaus).

De Voorzitter leidt uit het applaus af, dat de vergadering den

penningmeester voor zijn beheer over 1938 dechargeert en dat dit applaus ook geldt voor het werk der verificatie-commissie.

Spreker kan de opmerking der verificatie-commissie over de C.Z.C. niet over zijn kant laten gaan.

Spreker stipuleert, dat de uitgaven dit jaar in verhouding tot andere jaren laag zijn. Men moet in aanmerking nemen, dat er in verdisconteerd is een niet te ontkomen periodieke verhooging van de toelage van den secretaris der C.Z.C., zooals de algemeene vergadering voor vijf jaar heeft besloten.

Spreker geeft de onkosten der C.Z.C. zonder de toelage van haar secretaris, waaruit blijkt, dat deze zich in sterk dalende lijn bewegen.

Het nuttig effect hoort bij een ander onderwerp thuis. De uitgaven zijn zooveel mogelijk aan den lagen kant gehouden.

Spreker brengt dank voor het zorgvuldige werk, niet alleen van den penningmeester, maar ook van de verificatie-commissie. Er zal getracht worden, de commissie-verslagen voor het onderzoek in het bezit der verificatie-commissie te doen zijn.

De Secretaris leest nu het accountantsrapport voor, waaruit blijkt, dat alles in orde is bevonden.

De heer Sanders wil een formeele opmerking maken. De penningmeester is reeds gedechargeerd en daarna is het accountantsrapport voorgelezen. Dit is niet juist. Voordat iemand het woord krijgt, over het jaarverslag van den penningmeester en zeker éérs voor de décharge, moeten eerst het verslag der verificatie-commissie en het accountantsrapport worden voorgelezen.

De Voorzitter geeft zulks toe en zal de agenda in het vervolg beter doen groepeeren.

Het D.B. stelt voor, de verificatie-commissie, die in het afgelopen jaar zoo goed gewerkt heeft, nogmaals te benoemen. (Applaus).

6. *Afdeulingsverslagen.*

Niemand wenscht een opmerking te maken. Ze worden aanvaard.

7. *Jaarverslag van:*

a. *De Commissie tot beheer van het Steunorgaan.*

De heer Backer Dirks zegt, als penningmeester van het steunorgaan, dat z.i. het steunorgaan een zoo aanzienlijk kapitaal behoort te bezitten, dat uit de rente iets gedaan kan worden, om aan de verplichtingen, waar het steunorgaan af en toe voor staat, te voldoen.

Het jaar 1939 begon goed door een dotatie van de afd. Noord-Holland van f 500.— en van de Afdeeling Rotterdam van f 100.—, de A.T.V. f 200.— en van de collegae H o e k s e m a e n B r u s k e ieder f 100.—.

De onlangs gezonden circulaire heeft geen bevredigend resultaat opgeleverd. Er zijn 17 contribuanten bijgekomen. Er zijn er nu 300, terwijl

er ruim 1000 Maatschappij-leden zijn. Spreker wekt nogmaals de anderen op, lid te worden.

De Voorzitter ondersteunt dit.

- b. Den directeur van het bemiddelingsbureau.
- c. Den directeur van het Incassobureau.
- d. De Centrale Commissie voor Schooltandverzorging.
- e. De Onderwijs- en Examencommissie.
- f. De Commissie voor de „Nazorg”.
- g. De Centrale Ziekenfondscommissie.

De heer Berman wil over de C.Z.C. spreken, een onderwerp, waaraan veel haken en oogen zitten. De commissie heeft zich gedecentraliseerd in afdelingscommissies. Spreker is er lid van, doch is even onwetend omtrent hetgeen zich afspeelt in zijn eigen rayon, als de andere leden van de afdeling. Dit is geen verwijt aan de C.Z.C., doch alleen om te bewijzen, dat de werkwijze zeer moeilijk is. Spreker vraagt, dit soepeler te maken.

Bij besprekingen met ziekenfonds-besturen komen deze met cijfers en mededeelingen, hoe het elders is. Wij kunnen daar nooit iets tegen zeggen, daar we geen gegevens hebben. De C.Z.C. moet dus alles bespreken. Dan zijn er wel eens zieken of vertragingen, ook als een contract bijna verstreken is en dan komen er brieven, die niet prettig zijn voor het bestuur en voor de tandartsen, aan het ziekenfonds verbonden.

Verleden jaar waren onderhandelingen gevoerd met een ziekenfonds, waarbij de heeren Paerl en Salomons zich bijzonder verdienstelijk hebben gemaakt. Spreker heeft toen gezegd, dat de post, uitgetrokken voor vacantie en andere onkosten, volkomen gerechtvaardigd was. Spreker heeft niets tegen de commissie en toch moet hem van het hart, dat de manier van werken van de C.Z.C. in de afdeling met de fondsen moeilijkheden geeft, waarmede Alkmaar erg in het geharrewar zit. Spreker heeft geen beeld voor oogen, hoe het anders zou moeten worden geregeld, doch nu wij bij elkaar zijn, zou het hem een genoegen zijn, als andere collega's hun licht laten schijnen of ze ook moeilijkheden hebben.

De heer Flaumenhaft klaagt, namens collega De Maar uit den Haag, den secretaris van de Haagsche afdelingscommissie. Spreker heeft daartoe geen opdracht, maar is overtuigd, dat de collega het zelf gedaan zou hebben, indien hij aanwezig had kunnen zijn. De collega was niet wijzer geworden op de vergadering van de C.Z.C. met de afdelingsziekenfondscommissies. Ook uit de papieren was hem niet duidelijk geworden, wat hij doen moest.

De heer Paerl is blijde, als er stemmen opgaan, waarmede men dan rekening kan houden.

De C.Z.C. wil, dat de afdelingsziekenfondscommissies zooveel mogelijk worden ingeschakeld en dat zooveel mogelijk gedecentraliseerd wordt. Daartoe moet in de eerste plaats een vaste lijn komen bij de Afd.-

commissies, d.w.z. dat er niet ieder oogenblik nieuwe menschen in zitten; omdat het zich inwerken in de materie niet al te gemakkelijk is. In den heer De Maar heeft de C.Z.C. een actief collega gezien, die er zeker wel in zal komen.

In Alkmaar zijn verschillende moeilijkheden. Er zal meer dan een beetje strakke lijn moeten worden getrokken. Daartoe is de medewerking der Afdeelingscommissie in de eerste plaats noodig. Het D.B. heeft verzocht, in die commissie menschen te benoemen, die interesse voor het werk hebben. Doch noemt men op de afdeelingsvergadering namen, dan blijkt, dat die menschen het niet doen, of niet willen doen, of het niet begrijpen en daar kan de C.Z.C. niets aan veranderen.

Heeft men de menschen, die het practisch werk willen doen en er interesse voor hebben, dan gaat het zeker in de goede richting.

De heer Stuy zegt, dat de afdeelingscommissie Den Haag het groote bezwaar tegen de C.Z.C. heeft, dat er zoo weinig vaste lijn in zit. Spreker zelf zit er niet goed in, doch de Afdeelingscommissie is, volgens zijn herinnering, in zeven jaren slechts eenmaal van samenstelling veranderd.

De afd.commissie heeft in den Haag te kampen met de moeilijkheid, dat er verschillende fondsen zijn, die de voorwaarden van de Maatschappij niet naleven, doch medewerkers hebben, die lid der Mij. zijn. Komt de commissie nu bij de C.Z.C., dan wordt elk geval afzonderlijk besproken, terwijl van een vaste lijn geen sprake is. Dan is het voor een afd.commissie niet mogelijk, anders dan opsporingswerk te doen. Zoo kan van gedecentraliseerd werken niets verwacht worden.

De heer Paerl zegt, dat de wisseling in de samenstelling der commissie in den Haag wel wat langer geleden kan zijn, dan hem voor den geest staat. Spreker bedoelt het meer als een wenk, vooral voor continuïteit te zorgen, dus voor menschen, die ingewerkt zijn. Spreker herinnert zich een vergadering waar iemand zei, dat de lijn veel te vast was, en men met plaatselijke omstandigheden rekening moest houden. Zoo ziet men, hoe moeilijk het is. De C.Z.C. volgt zooveel mogelijk een vaste lijn, doch op practische gronden zullen bestaande toestanden eerst geleidelijk in overeenstemming kunnen worden gebracht met de wenschen der C.Z.C. Dat kan onmogelijk ineens.

In Den Haag b.v. wordt in het geheel niet aan onze eischen voldaan. In Rotterdam is het een chaos en in Amsterdam is het geheel niet volgens de regeling, die de C.Z.C. gaarne zou zien. In die drie groote plaatsen kunnen de bestaande toestanden niet in een jaar worden geliquideerd zonder stukken te maken, hetgeen niet in het belang der Maatschappij, of van den gang van zaken is.

Spreker wist niet, dat in den Haag, zooveel moeilijkheden waren, maar, als het opsporingswerk goed gebeurt en de afd.commissie meent, dat ingegrepen moet worden, dan is een gemeenschappelijke bespreking met de C.Z.C. aan te bevelen om te zien, wat bereikt kan worden. Dit is al in vele afdeelingen gebeurd. Zoo wordt in den regel gewerkt en dan

wordt ook zooveel mogelijk gezorgd, dat geen collega's daarvan de dupe worden en de Maatschappij er niet uitgewerkt wordt bij de fondsen inplaats van er in gewerkt. Toch wordt uitgekeken naar dat eene eindpunt, die vaste lijn te volgen, welke wij meenen, dat gevolgd moet worden.

Dan is er nog de commissie ad hoc onder voorzitterschap van Mr. N o r d T h o m s o n, die de zaak bestudeert. Daarom kunnen wij op het oogenblik bestaande toestanden niet wijzigen met de kans, over een half jaar weer met wijzigingen te moeten komen.

De heer B e r m a n zou, ter verbetering der organisatie, willen voorstellen, wat vaker de C.Z.C. met de afdelingsziekenfondscommissies te doen vergaderen, b.v. drie maal per jaar. Ook de tarieven zouden dan besproken kunnen worden. Deze geven vaak de grootste moeilijkheden. Dan komen de statistieken te voorschijn en die zijn soms met de feiten in tegenspraak.

De heer B e r k e n b o s c h B e r e n d s gelooft, dat er geen commissie in onze Maatschappij is, die onaangenamer taak heeft dan de C.Z.C. Deze heeft te maken met de ziekenfondsen, die zoo min mogelijk willen geven en met de collega's, die gaarne zooveel mogelijk willen ontvangen. Dat er menschen zijn, gelijk de leden van de C.Z.C., die we nu hebben, die er zooveel tijd en moeite voor geven, is wel zeer bijzonder en spreker kan niet anders dan hen zijn hulde brengen op dit oogenblik.

Spreker gelooft, dat de meeste afdelingscommissies te weinig op de hoogte zijn met wat er in hun gebied bestaat, van de contracten en van de lijn, waarlangs die in elkaar gezet moeten worden.

De heer P a e r l wijst daartoe op de laatste paperassen, waar dat in staat.

De heer V a n E u p e n wil er aan toevoegen, dat vier jaar geleden aan alle afdelingscommissies lijsten en een kaartsysteem is gezonden. De lijsten zouden rondgezonden worden in de afdeling. De Afd.commissie zou daarvan het kaartsysteem invullen en een exemplaar aan de C.Z.C. sturen. Dit is door verscheidene afdelingen gedaan, maar er zijn er ook, waarvan de gegevens nog niet zijn ontvangen. Daarom is besloten, het nog eens over te doen, voorzoover het nog niet geschied is.

De afd.commissies, die het gedaan hebben, hebben zelf alle gegevens. Het is daarom een beetje gek, dat de C.Z.C. nu de verwijten krijgt. Spreker hoopt, dat het gesprokene ertoe bijdraagt, dat het kaartsysteem in orde wordt gebracht.

De V o o r z i t t e r wijst nog eens op de nu bedoelde decentralisatie. Spreker voelt voor het denkbeeld B e r m a n en zal de kosten onder de ogen zien.

- h. *De Commissie voor Beroepsethiek.*
- i. *De Polikliniekcommissie.*
- j. *De Tandtechnische Ordeningscommissie.*
- k. *De Commissie voor Mededeelingen aan de Pers.*

De Voorzitter zegt, dat de commissies, waarvan de verslagen hier de revue gepasseerd hebben in het afgelopen jaar, heel hard gewerkt hebben.

Dat werk wordt over het algemeen niet bekend en daardoor niet erkend. De commissieleden en de voorzitters van deze commissies zijn voor een belangrijk deel de steunpilaren, waarop het Maatschappijwerk rust.

Spreker dankt allen in welgekozen woorden.

De Voorzitter benoemt nu het stembureau voor de verkiezingen van straks en wel:

de HH. Paesi, Van Hoeve en Berman.

De heer Sporenburg zal de presentielijst bijhouden.

Spreker schorst de vergadering tot 8 uur precies.

II. ZITTING VAN ZATERDAGAVOND 8 UUR.

De Voorzitter:

Ik heropen deze vergadering.

Dames en Heeren! Wanneer U de U toegezonden beschrijvingsbrief van deze Algemeene Vergadering, zij het dan ook slechts oppervlakkig, zult hebben bekeken, zullen U ongetwijfeld twee bijzonderheden daarin opgevallen zijn, waaraan ik o.m. thans enkele woorden wil wijden.

Vooreerst dan is deze Algemeene Vergadering tevens de 25e Jaarvergadering der Maatschappij en als zoodanig een belangrijke gebeurtenis in de annalen onzer historie. Vijf en twintig maal zijt U hier getuige geweest, dat een vereenigingsjaar werd afgesloten en een nieuw werd geopend, waarbij U de lotgevallen van het verstreken vereenigingsjaar werden medegedeeld. Jaren, rijk aan belangrijke maatschappelijke gebeurtenissen zijn hier onder te tellen, en als een der belangrijkste, niet alleen voor ons, maar voor de geheele menschheid, moet als zoodanig het jaar 1914 tellen, omdat in dit jaar de menschheid door den wereldoorlog in een poel van ellende werd gestort, met als gevolg: vernietiging van menschenlevens, welvaart en orde. In 1918 volgde de wapenstilstand en de vrede, die geen werkelijke vrede met zich bracht en behoudens een luttel aantal jaren, ook geen welvaart en orde. Thans blikken we terug op het jaar 1938, waarin het dreigend oorlogsgevaar nauwelijks op het laatste moment werd afgewend en waarbij we ons met angst en ontzetting afvragen, wat de wereld ons thans voor schouwspel zou bieden, indien dit niet ware geschied. Wat de toekomst ons brengt is onzeker en vervult een ieder met groote onrust. Allerwege wordt de bewapening tot de grootst mogelijk denkbare opgevoerd en wanneer hiermede het

bekende gezegde: *si vis pacem, para bellum* — indien gij de vrede wilt, wapent U dan ten oorlog — bewaarheid worde, dan moge een dankbede over ons aller lippen komen.

Als lichtend teeken in deze donkere tijden, kwam tot ons de oproep tot geestelijke en moreele herbewapening, door onze geëerbiedigde Vorstin tot ons Volk gericht, waarin de menschheid en ieder van ons werd aangespoord zich te bezinnen op de geestelijke waarden van het leven. Moge deze oproep weerklank vinden bij iedereen, opdat de tijd moge aanbreken en wij ook deze nog mogen beleven, dat de bezeten wereld waarin we thans leven er een zal worden, waarin de menschheid in vrede arbeidend en zich bezinnend op de geestelijke waarden des levens, den oorlog zal beschouwen als de allergrootste ramp, die haar kan overkomen.

Als tweede bijzonderheid der agenda zal U opgevallen zijn, dat de vergadering niet op Zondag voortgezet zal worden. Dit beteekent daarom geenszins dat deze vergadering niet belangrijk kan zijn en dat het hier behandelde niet Uw volle aandacht en belangstelling verdient en daarmee een behoorlijke opkomst alleszins rechtvaardigt. Een der sociale programmapunten van de Mij. is de schooltandverzorging en dat deze zich in onze bijzondere belangstelling mag verheugen is niet te wijten aan een willekeurige voorkeur van een of ander onderdeel van de Mij.-bemoeiingen, maar het is gevolg van een welbewust weten, dat de schooltandverzorging als het belangrijkste onderdeel der sociale tandheelkunde beschouwd dient te worden, om daardoor eerlang tot een goede mond- en tandverzorging van het Ned. volk te geraken. Ze is de hoeksteen waarop de mondverzorging der massa zal moeten rusten, ze zal door de resultaten van haar werk de vraag naar tandheelkundige hulp dienen te vergrooten en daardoor de grondslag helpen leggen om te geraken tot het behoud van het natuurlijk gebit. Dat ons hierbij de hulp van leeken onontbeerlijk is, behoeven wij U niet nader uiteen te zetten en dat wij deze hulp dankbaar aanvaardden en getracht hebben in goed georganiseerde banen te leiden, zal U bij de nadere mededeelingen hieromtrent, naar ik hoop, duidelijk blijken. Behalve deze hulp, behoeven wij dringend de steun van de autoriteiten en zoo deze zich niet of niet ten volle in een geldelijken tegemoetkoming kan uiten, blijven wij er op aandringen, dat in ieder geval op krachtige moreele en administratieve hulp gerekend zal kunnen worden. Zoo dit niet het geval mocht zijn, vragen wij ons met bezorgdheid af, of men te bestemder plaatse voldoende op de hoogte is van de meer dan treurige toestand, waarin de mond van het kind, dat de school gaat verlaten, verkeert, en of het, nu wegen en methoden gevonden zijn, om hieraan door doeltreffende schooltandverzorging een einde te maken, met elementaire opvattingen van plichten ten opzichte van de volksgezondheid in overeenstemming te brengen is, een passieve, soms tegenwerkende houding aan te nemen.

De nazorg dient aan de schooltandverzorging aan te sluiten en wij hebben onze bestaande commissie verzocht, evenals thans bij de schooltandverzorging geschied is, richtlijnen en handleiding hiervoor te ontwerpen, welke wij U t.z.t. hopen aan te bieden.

Uiteindelijk zal voor de groote massa, de tandheelkundige hulp in de ziekenfondsen dienen te geschieden. Hoe deze behandeling „tandheelkundig” moet geschieden ligt sinds jaren vast in het welbekende en uitstekende N.P.P. rapport der Mij. en tot nu toe kunnen de richtlijnen hierin aangegeven, onveranderd blijven gelden. Een feit is het echter, dat vele ziekenfondsen zich nog niet geroepen achten de leden van hun fondsen op basis van één der Mij.-contracten, tandheelkundige hulp te doen verschaffen, om de eenvoudige reden, dat door historisch gegroeide — maar daarom nog niet juiste toestanden, de contributie der leden reeds voor andere voorzieningen, behalve tandheelkundige, is gereserveerd, en ofschoon hier en daar wel eenige goede wil te herkennen is, tracht men op deze toch redelijk te noemen Mij.-contracten, te beknibbelen, wat maar mogelijk is. Hier tegenover wenschen wij krachtig stelling te nemen en zullen tot het uiterste op de bres staan voor een goede tandheelkundige verzorging van het ziekenfondswezen gebaseerd op minimale redelijke eischen, neergelegd in een der Mij.-contracten, in het belang van de sociale tandheelkunde, maar ook met open oog voor de sociale belangen onzer collega's.

De organisatie der behandeling zelve, is nogmaals een onderwerp van studie en binnen afzienbaren tijd zal de door ons daartoe ingestelde commissie de resultaten van een gedegen en veelzijdige studie in een rapport aanbieden.

Over andere onderdeelen van onze bemoeiingen op sociaal of ander terrein zullen wij hier niet uitvoerig uitwijden.

Vermelden willen we evenwel, dat de bestrijding der onbevoegde uitoefening der tandheelkunst met alles wat daarmede verbonden is, onze bijzondere aandacht blijft houden en we ons verheugen, dat door de eensgezinde houding in de Buitengewone Algemeene Vergadering van 17 December l.l. ons beleid in dezen door U op zoo krachtige wijze is goedgekeurd.

Wij vragen met de meeste aandrang, ons ook bij de verdere uitvoering van maatregelen te dien aanzien, Uw volle medewerking te willen blijven verleen, zoodat aan deze ongezonde toestand, die strijdig is met de volksgezondheid, en een bespotting beteekent van de orde in een behoorlijke rechtsstaat, zoo spoedig mogelijk een einde kome.

Veel werk wacht ons nog. Onze interne organisatie en de werkzaamheden, die daarmede samenhangen, hebben wij ter bestudeering aan een commissie opgedragen. En wanneer U geruimen tijd op den uitslag van deze studie zult moeten wachten, is dit een gevolg van de veelheid en verscheidenheid van onderwerpen, die daar behandeld zullen worden en ieder voor zich een ernstig punt van bespreking zullen uitmaken.

Wij gaan thans ons jubileum tegemoet, waarover U straks nadere mededeelingen zullen bereiken.

Moge in dit feestjaar een geest van onderling vertrouwen, een geest van oprechte collegialiteit over ons komen, opdat wij in eendrachtige samenwerking in staat zullen gesteld worden te arbeiden aan de problemen, die dringend om oplossing vragen in het belang van onze Maatschappij en in het belang van de geheele tandheelkunde.

(Levendig applaus).

8. *Verkiezing van Voorzitter en Penningmeester der Maatschappij.*

Door de afdeelingen zijn als eenige kandidaten gesteld:
 voor voorzitter: B. J. Brugman;
 voor penningmeester: A. Edel.

De schriftelijke stemming wijst uit dat er zijn uitgebracht 123 stemmen, waarvan op coll. Brugman (als voorzitter) 108, Kranenburg 1 en blanco 14 stemmen; op coll. Edel (als penningmeester) 113 en blanco 10 stemmen.

De heer Brugman is dus gekozen als Voorzitter en de heer Edel als penningmeester.

Beiden nemen hun benoeming aan. (Applaus).

9. *Verkiezing van secretaris der Maatschappij.*

Door het Hoofdbestuur zijn candidaat gesteld:

J. A. Salomons en L. J. M. Spoorenberg.

Bij schriftelijke stemming zijn uitgebracht 126 stemmen, waarvan op coll. Salomons 85, coll. Spoorenburg 36 en blanco 5 stemmen, zoodat coll. Salomons is benoemd en verklaart gaarne de benoeming aan te nemen. (Applaus).

De heer Berkenbosch Berends, als zoo langzamerhand behoorende tot de oudste leden van onze Maatschappij, richt gaarne eenige woorden van waardeering tot den zoeven herbenoemde Voorzitter. Spreker brengt naar voren, dat coll. Brugman zich niet tevreden stelt met het leiden en het voorbereiden der Mij.-vergaderingen, maar zich ook tot in de finesses op de hoogte stelt, wat in de Mij. — tot haren opbouw — geschiedt, en spreekt tenslotte den wensch uit dat dit jubileumjaar, voor onze Mij., ook voor den Voorzitter zelf 'n jubileum moge zijn.

De heer J. Sanders Ezn. stemt van harte met deze woorden in en gelooft dat de Mij. verheugd kan zijn, dat niet alleen de Voorzitter in zijn functie is bestendigd, maar dat ook Secretaris en Penningmeester, die zoo goed hun plicht waarnamen, en de laatste jaren den Voorzitter hebben geassisteerd, weder benoemd zijn.

De woorden van de beide sprekers worden door de vergadering met „krachtig applaus” onderstreept.

10. *Verkiezing voorzitter besturende commissie van het Steunorgaan.*

(Wegens periodiek aftreden van coll. J. S. Bruske, die herkiesbaar is). Door de afd. Limburg is candidaat gesteld J. J. Backer Dirks, door alle andere: J. S. Bruske.

Daar de heer Backer Dirks verklaart geen benoeming als voorzitter te kunnen aanvaarden wordt coll. Bruske, als eenig candidaat, bij acclamatie benoemd, die — desgevraagd door de Voorzitter — de benoeming aanneemt.

De Voorzitter dankt coll. Bruske, dat hij dit moeilijke en delicate werk weer op zich wil nemen.

11. *Verkiezing leden der Centrale Ziekenfonds-Commissie.*

Er treden nu vier leden af. Coll. S a l o m o n s is reeds eerder als voorzitter afgetreden. Er moeten dus vijf leden gekozen worden. De functies worden onderling verdeeld.

Naar aanleiding van het voorstel van coll. N o r d , om de vier aftredende bij acclamatie te benoemen, ontspint zich een uitvoerige discussie, waarbij het pro en contra naar voren wordt gebracht.

Tenslotte besluit de vergadering tot stemming over te gaan. De heer S c h u t t e Jr. deelt, namens het stembureau mede, dat er zijn uitgebracht 5×119 stemmen, waarvan verkregen: S p o o r e n b e r g 58, P a e r l 92, V a n d e r M e y d e B i e 98, V a n E u p e n 105, B l a u w 99, blanco 43, enz. — zoodat deze vijf heeren benoemd zijn.

De Voorzitter vraagt of zij hun benoeming aannemen (allen verklaren zich bereid), en dankt de leden der C.Z.C. dat zij deze moeilijke taak weer op zich willen nemen en wenscht hun veel succes met hun benoemingen. (Applaus).

De heer P a e r l als Voorzitter der C.Z.C. is zeer erkentelijk voor het vertrouwen in deze commissie gesteld en wijst op de prettige samenwerking in het afgelopen jaar met het D.B. en den Voorzitter persoonlijk, en hoopt, dat deze verhouding in de toekomst zoo zal blijven.

(Applaus).

De Voorzitter dankt zéér voor deze vriendelijke woorden en zegt gaarne ook verder zijn medewerking toe.

12. *Voorstel van het Hoofdbestuur tot wijziging van artikel 2 der Statuten.*

De heer V a n H a s s e l t leest in dit artikel sub *b* „en overzeesche gewesten”. Wil men ook de belangen in de overzeesche gewesten behartigen, waar toch in Ned.-Indië een Maatschappij bestaat, welke zich meer speciaal toelegt op de belangen der Indische bevolking? In de werkingsfeer van diè Mij. te treden, vindt spreker niet juist en het bevorderen van goede mond- en tandhygiëne van een bevolking van 70 millioen zal toch wel een beetje te zwaar zijn voor de Mij. in Nederland.

De Voorzitter is van oordeel, dat maatregelen, hier getroffen ter behartiging van de tandheelkundige belangen, ongetwijfeld hun werklank vinden in de overzeesche gewesten; daarbij komt, dat het grootste contingent tandartsen van Indië in Nederland zijn opgeleid en dezen profiteren van de werkzaamheden, welke wij hier in het belang van de tandheelkunde doen.

In tegenstelling met Ned.-Indië, is in de West geen Maatschappij en worden ons ook van daar inlichtingen gevraagd.

Wij hebben het er ingelaten om de banden niet te verbreken.

De heer P a e s i leest in sub *c* „tandheelkunst” en vraagt of het niet beter is van „tandheelkunde” te spreken.

De heer Waagenaar meent, dat beide woorden hetzelfde be- teekenen.

De Voorzitter en de heer J. Sanders Ezn. daarentegen beweren, dat het hier gebezigde woord juist is. „Tandheelkunst” is de wetenschap, tot welker uitoefening wij wettelijk bevoegd zijn. In ruimeren zin spreken wij van „tandheelkunde”.

Hierna worden deze Statutenwijzigingen met algemeene stemmen aanvaard.

13. Mededeelingen over het 25-jarig bestaan der Maatschappij.

De Voorzitter zegt, dat de viering van het 25-jarig jubileum zal plaats vinden in samenwerking met het Ned. Tandh. Genootschap en de Ver. van Ned. Tandartsen, en wel te Amsterdam van 18—20 Mei. Er is een voorbereidende commissie samengesteld uit de Voorzitters der drie vereenigingen, aangevuld met coll. Salomons als algemeen-secretaris en coll. Edel als penningmeester.

In een gedenkboek, onder redactie van een commissie, gevormd door de redacteuren van het *Tijdschrift voor Tandheelkunde* en de heeren Van Hasselt en Salomons, zal de geschiedenis der Mij. worden geboekstaafd.

Het jubileum programma zelf houdt in, een sociaal en een wetenschappelijk deel. Verder een officieel gedeelte en feestelijkheden.

De Mij. zal het sociale deel, het N.T.G. en de V. v. N.T. het wetenschappelijk gedeelte voor haar rekening nemen.

Op Vrijdag- en Zaterdagochtend zullen verschillende sprekers voordrachten en lezingen houden; Vrijdagmiddag houdt een Amsterdamsch Hoogleraar een voordracht, waarna de ontvangst door het Gemeentebestuur op het Stadhuis zal plaats hebben.

De Vrijdagavond wordt besteed aan feestelijkheden, terwijl Zaterdagmiddag feestelijke herdenkings-redevoeringen worden gehouden en een receptie plaats vindt, waarbij autoriteiten worden uitgenoodigd, alsmede vertegenwoordigers van binnen- en buitenlandsche zustervereenigingen.

Zaterdagavond het slotdiner met na afloop bal.

Ter financiering heeft een vorige Algemeene Vergadering een crediet van ruim 4 mille toegestaan, waaruit het gedenkboek en feestviering zullen worden bekostigd.

Tenslotte stelt spreker, namens het H.B. voor bij dit Jubileum een bedrag van f 2.500.— aan het steunorgaan te doteeren.

Onder daverende toejuichingen gaat de vergadering hiermede accoord.

De heer Bruske is buitengewoon verrast door de nobele geste van het H.B. en brengt dit college hartelijk dank voor deze Jubileum-gift.

De Voorzitter zegt, dat de techniek van de schenking nog moet worden bekeken, en vraagt van de Algemeene Vergadering, om het D.B. te machtigen in dezen naar bevinding te handelen. De vergadering stemt zulks, onder applaus gaarne toe.

14. *Schooltandverzorging.*

- a. Voorstel van het H.B. tot samenwerking tusschen de Ned. Vereniging voor Sociale Tandheelkunde, „Het Ivoren Kruis” en de Maatschappij.
- b. Handleiding voor de schooltandverzorging.
- c. Instructie voor den schooltandarts.

De Voorzitter stelt het onderdeel *a* aan de orde.

In het afgelopen jaar heeft de Schooltandverzorging veel tijd en aandacht van ons gevraagd, conferenties met zusterorganisaties, conferenties ten Departemente en conferenties, door een speciale commissie voor dit doel ingesteld. Een volledig historisch overzicht te geven van al deze besprekingen ligt thans niet in spreker's bedoeling, maar wel wenscht hij het eindresultaat te vertellen.

De heer Paesi heeft een voorstel van orde, n.l. dat punt *a* wordt behandeld na de punten *b* en *c*; hij acht samenwerking van onze Mij. met andere instanties niet mogelijk, als niet eerst een Handleiding voor de Schooltandverzorging is aangenomen.

De Voorzitter kan dit verzoek niet ondersteunen, doch acht het beter eerst een globaal inzicht te geven van hetgeen aan het vraagstuk vastzit op organisatorisch gebied, om daarna in meer speciale kwesties af te dalen: de handleiding en de instructie.

In de Mij.-vergadering te Hilversum, in 1937, zeide de Directeur - Generaal van de Volksgezondheid, dat het de wensch van de Regeering zou zijn, dat in het organiseren van deze materie meerdere eenheid zou komen.

Verder was ons bekend, dat de subsidie, door het Prophylaxefonds verstrekt aan onze zusterorganisaties, in de toekomst afhankelijk zou worden gesteld van een nauwere samenwerking zeer speciaal op dit punt.

Deze vorm van samenwerking is gevonden door het formeeren van een „Centrale Raad” bestaande uit 2 afgevaardigden van ieder der drie organisaties, en waarvan het werkgebied zich aanvankelijk alleen zal beperken tot de Schooltandverzorging, om — indien wenschelijk — hieraan later andere vraagstukken der sociale tandheelkunde toe te voegen.

Deze vorm van samenwerking voldoet aan den wensch der Regeering, om tot één centraal punt te komen, en aan onzen wensch om te komen tot een lichaam, dat alle vraagstukken van de Schooltandverzorging zal behandelen en waarbij de richtlijnen en de wijze, waarop deze zullen worden uitgevoerd, door elk der organisaties op eigen terrein worden afgebakend en vastgelegd. Tevens wordt hiermede bereikt, dat ook de derde organisatie, de jongste op het gebied van sociale tandheelkunde, hoofdzakelijk bedoeld, als te bestaan uit leeken, in een soort belangengemeenschap wordt vereenigd.

Alvorens op deze samenstelling in te gaan, dient onze Mij. duidelijk de richtlijnen, belichaamd in de Handleiding van Schooltandverzorging

en de Instructie voor de Schooltandartsen, volgens welke de schooltandverzorging dient te geschieden, vast te leggen.

De heer P a e s i herhaalt zijn voorstel om eerst de richtlijnen vast te stellen en daarna een beslissing te nemen inzake de medewerking met leeken.

De V o o r z i t t e r daarentegen zou het principe van samenwerking willen stellen, los van de richtlijnen, m.a.w. de stemming der vergadering dient te worden gepeild of wij al of niet aan den wensch der Regeering en van het prophylaxefonds, om in dezen vorm tot samenwerken te komen, willen voldoen.

De heer P a e s i heeft den Voorzitter hooren spreken over „een principieel besluit”, maar ook over „het moreel gebonden zijn” aan de samenwerking; spreker vindt het niet juist zich moreel te binden als de Mij. zich nog niet in principe in deze richting heeft uitgesproken. Hij legt er den nadruk op, dat wij ons niet kunnen binden, dus die samenwerking niet kunnen uitoefenen, alvorens in het bezit te zijn van richtlijnen.

De V o o r z i t t e r zegt, dat „moreel binden” wil zeggen, dat het H.B. min of meer toezegging doet, behoudens de goedkeuring van de Alg. Vergadering, welke goedkeuring spreker thans vraagt.

De heer P a e s i is van meening dat „iets vragen” een andere kwestie is dan een principieele uitspraak uitlokken; in het eerste geval dienen wij zeker eerst een handleiding te hebben, alvorens een moreel aangegane verbintenis te bekrachtigen.

De V o o r z i t t e r memoreert de vele en moeilijke onderhandelingen, die op dit gebied achter ons liggen; het is natuurlijk van belang, dat belangstellende en vooraanstaande leeken hun medewerking willen verleen en bij het vraagstuk der schooltandverzorging en zeker is het plicht van onze Mij. om die belangstelling met beide handen dankbaar te accepteren. Daarnaast is het ook de taak van de Mij. om deze belangstelling in goed georganiseerde banen te leiden en daartoe zijn we thans in de gelegenheid. Men vergete niet, dat er een moment is geweest, dat de kans bestond, dat dit alles buiten de Mij. om zou geschieden en na onvermoeide pogingen onzerzijds, is het mogen gelukken de Mij. voor 100 % ingeschakeld te krijgen.

Het Prophylaxefonds heeft ook voor de toekomst hare subsidie toegezegd, indien „Het Ivoren Kruis” en de Ned. Ver. voor Sociale Tandheelkunde tot een fusie geraakten. Waar nu de Mij. heeft bereikt, dat zij voor 100 % aan dit sociale werk kan deelnemen, daar is het onze plicht dit met beide handen aan te nemen en wel ten spoedigste.

Wanneer dus hier niet kan worden gesproken van „het in principe goedkeuren”, dan zou het kunnen gebeuren, dat het werd gedaan buiten de Mij. om, en dat zal toch niemand wenschen.

Wanneer echter de Alg. Verg. zich in principe op deze wijze voor samenwerking uitspreekt, dan kunnen wij daarna de verdere richtlijnen behandelen, waarop in finesses die samenwerking dient te geschieden.

Bij samenwerking is niet persé ingesloten, dat automatisch punten *b* en *c*, handleiding en instructie, daarmede ook goedgekeurd zijn, maar om andere en meer tactische gronden is het gewenscht, dat de Alg. Verg. zich even uitspreekt, dat men in principe op deze wijze van samenwerking in zee wil gaan.

In feite is al een praktische samenwerking tot stand gekomen; onze meening over verschillende onderwerpen van schooltandverzorging wordt ieder oogenblik gevraagd van de zijde van een der organisaties, die tot heden gewend was om zelfstandig op te treden, en nu te moeten zeggen, dat de Alg. Verg. zich principieel over een definitieve samenwerking nog niet heeft willen uitspreken? Spreker zou dit ten zeerste betreuren.

De heer **B a c k e r D i r k s** acht bij de toekomstige samenwerking gewenscht, dat het „Ivoren Kruis” in de propaganda de lijn zal aangeven, de Ned. Ver. van Sociale Tandheelkunde in de organisatie, terwijl van het speciaal tandheelkundig technisch gedeelte en de contrôle, de leiding zal berusten bij de Mij.

„Het Ivoren Kruis” heeft aanvankelijk ook sceptisch gestaan tegenover de kwestie van samenwerking, maar heeft tenslotte ingezien, dat de werkelijke belangstelling voor sociale tandheelkunde eerst dan zal groeien, als er samenwerking is met de belangstellende leeken.

De Regeering zoekt ook al naar een — om het zoo te noemen — semi-officieel lichaam om deze materie te regelen, en we kunnen overtuigd zijn, dat deze instantie niet onze Mij. zal zijn, maar dat juist in de — door den Voorzitter geschetste — samenwerking van de drie organisaties, in den Centralen Raad een dergelijke instantie zal geboren worden, waarvoor een vruchtbare samenwerking ook op het gebied van de Schooltandverzorging op haar plaats zal zijn en goed werk zal doen.

De heer **P a e s i** wil, na 't gesprokene door den heer **B a c k e r D i r k s** wel verklaren, dat die principieele samenwerking slechts is toe te juichen, maar, omdat wij advies moeten geven op tandheelkundig technisch gebied, zullen wij allereerst noodig hebben een handleiding, waarop wij kunnen steunen.

De **V o o r z i t t e r** wil gaarne weten, of hij op den ingeslagen weg kan voortgaan en of de Alg. Verg. het H.B. kan machtigen de samenwerking op de geschetste basis tot stand te brengen.

De heer **J. S a n d e r s** Ezn. vraagt of de Mij. — wanneer zij het niet eens kan worden met de andere Vereenigen over bepaalde richtlijnen — dan zeggingskracht behoudt om te verklaren, dat er niets van de samenwerking kan komen? Dit is, wat de heer **P a e s i** wil.

De **V o o r z i t t e r** kan alleen van de samenwerking zeggen, dat

wanneer een en ander niet goed zou gaan, deze voor wederopzegging vatbaar zou zijn; daarbij houdt onze Mij., al zijn de richtlijnen vastgelegd, nog altijd zeggenschap in den Centralen Raad om de richtlijnen — zoo noodig — aan te vullen en te veranderen.

De heer P a e s i zegt thans tevreden te zijn.

De heer N o r d ziet niet in, op welke grond deze Mij. het voorstel tot samenwerking, gedaan door het „Ivoren Kruis," en de Ned. Ver. voor Sociale Tandheelkunde, zou kunnen weigeren.

Die samenwerking zullen wij fatsoenshalve alleen al niet kunnen afwijzen. Wijzen wij die wèl af, dan slaan wij alleen een belachelijk figuur en gebeurt het over onze hoofden heen. Het zijn de kinderen die verzorging moeten hebben, en — houden wij ons er buiten — dan zal men die verzorging geven *zonder ons*.

De V o o r z i t t e r stelt tenslotte de vraag of de vergadering zich kan vereenigen met dezen vorm van samenwerking tusschen de drie organisaties en waardoor wij een belangrijke schrede doen op het gebied van de Schooltandverzorging?

(Langdurig en krachtig applaus).

Voor de formeele zijde van de zaak vraagt spreker, wie tegen de genoemde samenwerking is? Daar niemand zich tegen verklaart, is het voorstel met algemeene stemmen aangenomen.

(De heer E i b r i n k J a n s e n, Voorzitter van de Centrale Commissie voor Schooltandverzorging, die de handleiding heeft uitgewerkt, neemt, op verzoek van den Voorzitter, aan de Bestuurstafel plaats).

De V o o r z i t t e r stelt thans aan de orde Bijlagen II en IV, de Handleiding en de Instructie.

Alvorens de discussies te openen, deelt spreker mede, dat enkele aanvullingen moeten geschieden.

In Bijlage IV art. 5 wordt de derde zin gelezen: „De kiezen worden gevuld met Silbrin of Zilverine voor oclusale vullingen”.

In Bijlage III, in de voorlaatste alinea den zin beginnend met „De taak”, als volgt aan te vullen: De taak van deze Commissie zal zijn, in samenwerking met „Het Ivoren Kruis”, de propaganda te organiseren, de Centrale Commissie voor Schooltandverzorging van alles, wat zich op dit gebied afspeelt, op de hoogte houden, *plannen te maken voor nieuw op te richten diensten, en daaromtrent advies te geven*, en contrôle te doen oefenen op de, in de afdeling aanwezige Schooltandverzorgingsdiensten.

De heer W a a g e n a a r zegt, dat deze Handleiding besproken is in de Amsterdamsche Commissie voor Schooltandverzorging; en daar — naast groote waardeering voor het vele werk, dat er aan gedaan is — een matig onthaal heeft gevonden. Om te voorkomen, dat al deze tekortkomingen in deze Vergadering moeten worden behandeld, zou spreker gaarne deze Handleiding besproken zien in de afdelingen.

De heer **B e r m a n** wijst op de gebrekkige stijl, waarin deze stukken zijn geschreven.

De heer **P a e s i** stemt hiermede volkomen in en daarbij wordt er veel door hem gemist: in deze Handleiding wordt niet omschreven de rechtspositie van den schooltandarts, noch zijn werktijd, zijn salaris, zijn verhouding tot het onderwijzend personeel van de school, zijn wettelijke aansprakelijkheid, zijn pensioenregeling, de uitkeering bij ziekte, de wijze waarop geschillen zullen moeten worden opgelost tusschen hem en b.v. het hoofd van de school of de ouders en de helpsters, noch het recht van den schooltandarts tot het benoemen en ontslaan van de helpsters, het recht van den schooltandarts tot het regelen zijner werkzaamheden.

Zoo ontbreekt een omschrijving van de rechtspositie van de helpsters, een duidelijke omschrijving van haar taak, een gedetailleerde omschrijving van de samenstelling van de uniforme installatie voor de, in deze handleiding genoemde diensten.

Er ontbreken uitgewerkte gegevens omtrent het vormen van Districten op het platteland, alsook nadere gegevens, welke instanties de Schooltandverzorging zullen moeten organiseren, of een Vereeniging, een stichting of een Commissie.

Spreeker acht de volledige medewerking van de Overheid, van Burgemeester en Wethouders, van Directeuren van Geneeskundige Diensten noodig, en hoe deze zal worden verkregen, dient in deze Handleiding te worden vastgelegd.

In het begin van de Handleiding worden opgenoemd, welke diensten zoo ongeveer zullen worden geschapen, t.w. A, B, C en D.

Onder C worden genoemd: Diensten, waarbij het onderzoek op school en de behandeling in huis geschiedt.

In de afdeeling Noord-Holland zijn deze diensten onder C voornamelijk oorzaak geweest van veel wantoestanden, en — blijven deze gehandhaafd — dan is in deze afdeeling samenwerken met een of andere Centrale Raad onmogelijk. Daar dit een principiele kwestie is, heeft spreker gemeend dit alles thans te moeten zeggen.

De heer **N o r d** zou gaarne een practisch voorstel van orde doen, n.l. om dit punt van de agenda af te voeren; de Commissie voor Schooltandverzorging, bijgestaan door hen, die van deze materie verstand hebben, te verzoeken deze handleiding te corrigeeren en het H.B. te machtigen om de aldus gewijzigde richtlijnen in den kortst mogelijke tijd vast te stellen. (Krachtig applaus).

De **V o o r z i t t e r** maakt uit dit applaus op, dat het voorstel van den heer **N o r d** door velen in deze verg. wordt gesteund.

De bedoeling is, om deze vergadering te verzoeken, opdracht te willen geven aan de Centrale Commissie voor Schooltandverzorging, teneinde met de voorstellers van deze punten deze zaak af te doen, en het H.B. te machtigen om dan de Handleiding en Instructie samen te stellen,

zoodat het mogelijk zal zijn, dat deze nog in dit voorjaar in ons bezit zullen komen.

Kan de verg. zich met dit voorstel vereenigen? Is er iemand tegen?

De heer *Waagenaar* zou dit voorstel zóó gewijzigd willen zien, dat deze Centrale Commissie bijeenkomt met de Afd.-Commissies.

De *Voorzitter* is van meening, dat niet in eens deze vergadering zal kunnen worden gehouden, maar dat eerst een voorproject wordt gemaakt door de Centrale Commissie, b.v. in samenwerking met de voornaamste opposenten tegen deze instructie, en daarna zal het H.B. de definitieve tekst, zoowel op inhoud als stijl bekijken.

De heer *Schutte Jr.* wenscht dit voorstel de afdelingen te doen passeeren.

De *Voorzitter* onderschrijft dit, opdat wij daardoor een communis opinio kunnen verkrijgen.

De heer *Elemans* wenscht geen bepaalde namen voor te gebruiken materialen in de instructie genoemd, te zien.

De *Voorzitter* zal met deze opmerking rekening houden.

De heer *Kranenburg* als lid van de hedenavond zoo somber geschilderde commissie voor schooltandverzorging, wil een kleine greep doen uit de historie.

In 1935 werd al meer en meer van Overheidswege de Schooltandverzorging afgelast, soms door het particulier initiatief overgenomen: gevolg hiervan was, dat deze Centrale Comm. met allerlei vragen overstelpt werd.

Ongeveer in denzelfden tijd begon de Ned. Ver. voor Sociale Tandheelkunde, aanvankelijk alleen de kleurterbehandeling op zich nemend, zich ook op de Schooltandverzorging te werpen.

Beide instanties pasten dikwijls verschillende wegen toe, aan het begin waarvan „Het Ivoren Kruis” stond, met haar zorg voor de reclame. „Het Ivoren Kruis” heeft zeer veel gedaan en het verdient toejuiching dat deze Ver. ook is opgenomen in den Centrale Raad.

In de praktijk bleek al spoedig, dat het naast elkaar werken van de Mij. en de Vereeniging van Sociale Tandheelkunde op deze wijze niet ging en toen is geboren een poging om tot centralisatie te komen.

Thans ligt voor U handleiding en instructie, niet alleen onderschreven door de Ver. v. Soc. T., maar ook met bijna algemeene stemmen aanvaard door D.B. en H.B. Deze stukken zijn bedoeld als een basis, een begin, waarop verder kan worden gebouwd en die zeer zeker geschikt zijn om het werk van de Centrale Raad te laten aanvangen.

De heer *Pacsi* zag gaarne genoemd de Commissie, die in eerste

instantie de zaak heeft te bekijken, en zou tevens gaarne vernemen of Handleiding en Instructie in de afdelingen zullen komen.

De Voorzitter zou de Centrale Commissie voor Schooltandverzorging tijdelijk willen aanvullen met de heeren Paesi en Scherphuis, om het voorontwerp samen te stellen, dat daarna in de afdelingen komt en vervolgens in het H.B.

Niemand daar tegen? Dan is aldus besloten.

De heer J. Sanders Ezn. wijst er op — en dit naar aanleiding van de stukken, die hier ter tafel liggen — dat het dringend noodig is, dat aan het „besluiten in principe” in onze Mij. een eind kome, hetgeen dan mogelijk is, wanneer aan de voorbereiding van voorstellen aan de Alg. Verg., vooral gewichtige voorstellen, meer zorg wordt besteed.

(Applaus).

De Voorzitter zegt toe, met deze opmerking rekening te zullen houden.

15. *Plaatsbepaling der volgende Algemeene Vergadering.*

De Voorzitter deelt mede, dat de volgende Alg. Verg., als feestvergadering te Amsterdam zal worden gehouden.

Spreeker vraagt en verkrijgt machtiging voor het D.B. om — mocht een speciale zomervergadering noodig zijn voor het Ziekenfondsvraagstuk — plaats en tijd daarvan te bepalen.

16. *Rondvraag.*

De heer Prakken wijst op het gevaar, dat — bij een gewapend conflict — de Burgerbevolking daarvan meer het slachtoffer zal worden dan vroeger het geval was en vraagt of de Mij. maatregelen heeft genomen, opdat daartoe geschoolde tandartsen de eventueele verwondingen kunnen behandelen.

De Voorzitter geeft toe, dat daarover niet is gedacht, maar de Mij. zal haar aandacht daaraan schenken.

De heer Son vraagt advies of een Rijks-accountant het recht heeft inzage te eischen van een kaartsysteem waarin allerlei aantekeningen staan, die hem als ambtenaar niets aangaan, indien — zooals spreker — de tandarts de boekhouding speciaal heeft gesplitst in een zuiver boekhoudkundig deel en een kaartsysteem, waarin geen, onder zijn ambtsgeheim vallende onderwerpen voorkomen.

De heer Nord adviseert: rustig proces-verbaal te laten maken.

De Voorzitter geeft de heer Son een hint om zich te wenden tot den juridisch adviseur der Mij.

De heer Flaumenhaf informeert naar hetgeen in Almelo is gebeurd, waar de collega's „en masse” zijn uitgetreden.

De Voorzitter antwoordt, dat die collega's al eerder uitgetreden waren. Er is aldaar een Ziekenfondscontract afgesloten, niet overeenkomstig de principes van de Mij. De collegae, hoewel te goeder trouw, moesten toen bedanken als lid der Mij.

De heer Buitenrust Hettema zou het wenschelijk vinden, dat b.v. in het *Tijdschrift voor Tandheelkunde* bekend werd gemaakt, dat — hoewel andere collegae —, Mij-leden, aan een Ziekenfonds, erkend door de Mij., reeds werkzaam zijn, ieder voor zich, toch de toestemming tot medewerken van de Mij. noodig heeft.

De heer Salomons gelooft, dat het Bindend Besluit zeer duidelijk is en geen aanleiding tot misverstand kan geven.

De heer Hut drukt zijn bevreemding uit over het feit, dat in de omzetbelastingformulieren, die wij ontvangen, speciaal bestemd zijn voor „tandartsen, tandheelkundigen en tandtechnici” — en nog wel technici, die onbevoegd de tandheelkunde uitoefenen —; hier wordt dus de eene — verkeerd toegepaste wet — gedekt door de andere wet!

De Voorzitter zegt, dat het D.B. zich hieromtrent reeds heeft gewend tot het Departement van Financiën, maar vreest voornamelijk, dat geen verandering zal zijn te verkrijgen.

Eén van de punten, ter motiveering was, dat het Departement van Financiën zeide, dat het heel goed mogelijk kan zijn, dat iemand een prothese aflevert, zonder dat hij de wet op de Tandheelkunde overtreedt.

De heer J. Sanders Ezn. wil, bij deze opmerkingen er op wijzen, dat op het nieuwe biljet staat „uit bedrijf of beroep”. Spreker heeft altijd geweigerd in te vullen, dat hij zooveel verschuldigd was, wegens het „bedrijf van het maken van gebitten”. Hij heeft altijd gesproken van het „Beroep van Tandarts”.

Mevr. Bremer Joosten wijst op een nieuwe methode: „een abonnement omzetbelasting”, thans ingevoerd.

De Voorzitter zou deze kwestie liever schriftelijk behandeld zien; indien U zulks doet, dan hebben wij gegevens en kunnen aan het Departement informeerden, of het al dan niet van den Haag uitgaat.

De heer Hut is den laatsten tijd, in de reclame-tijdschriftjes, uitgegeven door den Dental Depots, meermalen, naast de quasi wetenschappelijke artikelen, tegengekomen zeer lezenswaardige artikelen van respectabele collega's.

Spreker vraagt zich af, waarom deze artikelen — o.a. een artikel van de hand van collega Schutte — niet liever in ons officieele Tijdschrift voorkomen.

De Voorzitter zal hierover met de Redactie van het *Tijdschrift voor Tandheelkunde* van gedachten wisselen.

17. *Sluiting.*

De Voorzitter sluit, daar niemand meer het woord verlangt, onder dank voor de belangstelling, te 11.15 uur deze vijf-en-twintigste jaarvergadering.

De Redactie-Commissie:

J. BERKENBOSCH BERENDS.

BERTHOLD H. DE BEER.

J. A. SALOMONS.

LIJST VAN CANDIDAAT-LEDEN

Eventueele bezwaren moeten binnen vier weken worden ingediend bij den Secretaris der Maatschappij. — (art. 2 H.R.).

A. Hartong van Ark,	Beverwijk (Afd. Noord-Holland).
A. F. Lintner,	Utrecht (Afd. Utrecht).
J. Heskes,	Apeldoorn (Afd. Gelderland).
C. F. A. Gimpel,	Amsterdam (Afd. Amsterdam).
M. G. Broekens,	Bussum (Afd. 't Gooi en O.).
P. J. Bos,	Rotterdam (Afd. Rotterdam en O.).

LIJST VAN NIEUWE LEDEN

Als *nieuwe* leden zijn aangenomen:

- K. F. M. E. Jassies, Oldenzaalschestraat 46, Enschedé.
 L. D. C. Lomars, Parkweg 42, Enschedé.
 A. M. Noordenbos, Lasondersingel 109, Enschedé.
 Z. R. Bakker, Dam 12a, Zaandam.
 A. J. E. Quadekker, Laan v. Meerdervoort 74, den Haag.
 Mevr. E. v. Bergen—Voet, Mariaplaats 21, Utrecht.
 Mevr. M. D. v. d. Kleyn—Fock, N. Binnenweg 161, Rotterdam.
 J. Linzel, Kerkbrink 20, Hilversum.
 H. G. Ellerbroek, J. H. Tromp Meestersstraat 10a, Steenwijk.
 Mej. G. Widdershoven, Hoofdstraat 28, Kerkrade.
 J. E. ten Hones, Balyelaan 33bis, Utrecht.

N.B. Door een misverstand is in het vorig nummer in de lijst van candidaat-leden abusievelijk verdwaald geraakt H. J. C. Meinhardt, Alkmaar, bedoeld voor de lijst der Laboratoriumhouders.

De feestvergadering ter herdenking van het 25-jarig jubileum der Maatschappij zal gehouden worden van 18—20 Mei a.s. te Amsterdam.

Centrale Commissie voor Schooltandverzorging.

Door het bedanken van de leden der Centrale Commissie voor Schooltandverzorging is door het D. B., namens het Hoofdbestuur, een nieuwe commissie benoemd, bestaande uit de heeren :

J. Berkenbosch Berends, voorzitter.

F. E. Paesi, secretaris.

H. C. Kranenburg, } leden.

Cl. Mahler, }

F. J. J. Scherphuis, }

welke commissie op 21 Maart j.l. door den Voorzitter der Mij. werd geïnstalleerd.

Namens het D. B.

J. A. SALOMONS,

Secretaris.

EENIGE GEGEVENS EN WENKEN.

1. Het algemeen secretariaat en de redactie van het Tandheelkundig Jaarboekje zijn gevestigd Anton Mauvelaan 9, Bussum, telef. 3225.

2. Voor assistentie, waarneming of overname van praktijk zich uitsluitend te wenden tot het Bemiddelingsbureau. Leider: J. H. C. Riddering, Leidscheweg 82, Utrecht.

3. Het Incasso-bureau van de maatschappij staat onder leiding van Mr. G. H. E. Nord Thomson, Turfmarkt 8, Leiden.

4. De penningmeester van het steunorgaan der Mij. is J. J. Backer Dirks, Hoogstraat 219a, Rotterdam. Gelden te remitteeren aan de Twentsche Bank, rekening letter S van J. J. Backer Dirks of de postrekening van den penningmeester nr. 248849.

5. Aanvragen voor de ongevallen- en ziekteverzekeringsspolis op de speciale Maatschappij-voorwaarden, te richten aan de directie der verzekeringsbank: de Nieuwe Eerste Nederlandsche, Prinsessegracht 13, den Haag.

6. Den leden der Mij. wordt dringend verzocht geen persoonlijke besprekingen met een ziekenfonds te voeren, alvorens vooraf inlichtingen te hebben ingewonnen bij de betreffende afdelings-ziekenfondscommissie. — Dit voorkomt latere moeilijkheden!

7. Collegae, die het voornemen hebben een praktijk over te nemen, waaraan een ziekenfonds-praktijk verbonden is, worden, in hun eigen belang, aangeraden, alvorens daartoe over te gaan, inlichtingen in te winnen bij de Centrale Ziekenfonds-Commissie.

8. Het secretariaat der Centrale Ziekenfondscommissie is gevestigd bij W. van Eupen, van Bijleveldsingel 1, Nijmegen.

9. Voor inlichtingen de beroepsethiek betreffende — bijv. advies in gevallen, waarin de Codex niet voorziet — kan men zich wenden tot de Secretaresse der Commissie voor beroepsethiek: Line de Beer-van Essen, de Laïressestraat 126, Amsterdam-Z.

10. Het secretariaat der Centrale Commissie voor Schooltandverzorging is gevestigd bij F. E. Paesi, Wilhelminastraat 58 te Haarlem.

Laboratoria, aangesloten bij de Vereeniging
van Laboratoriumhoudende Tandtechnici in
Nederland

(Secr. Ampèrestr. 75, Den Haag. Tel. 332015, postrek. 217307)

Lijst der aangesloten Laboratoria.

H. J. C. Meinhardt	Alkmaar
H. C. Stikkel	Alkmaar
Amst. Tandt. Lab. N.V. J. C. Adriaansen	Amsterdam
L. M. Fritz Jr.	Amsterdam
„Orthodontie” Tandtechn. Lab. C. L. Baak	Amsterdam
K. H. F. Rammelt Jr.	Amsterdam
J. A. Dürschke Jr.	Amsterdam
E. Thomas	Amsterdam
A. Vertes	Amsterdam
J. van Wezel	Amsterdam
N. G. Pieters	Amersfoort
P. van Toledo	Amersfoort
Tandtechnisch Laboratorium v/h B. Burghoorn	Apeldoorn
A. J. Kosterman	Arnhem
Gebr. Tolmeijer	Arnhem
P. Gijzelaar	Arnhem
K. den Hartog	Assen
C. Limburg	Baarn
P. Backes	Bergen op Zoom
G. M. L. Augustijn	Bussum
Joh. Schouten	Delft
M. v. d. Graaf	Dordrecht
J. H. Kemp	Dordrecht
A. C. van Dommelen	Gouda
J. Appelhof	Groningen
Groninger Tandtechnisch Laboratorium	Groningen
Max Reneman N.V.	
A. F. J. Bernard	Den Haag
J. R. Fruitema	Den Haag
N.V. Moerhuis & Segboer	Den Haag
B. v. d. Neut	Den Haag
W. Neefs	Den Haag
H. C. Oussoren	Den Haag
Jac. Poot	Den Haag
A. Westra	Den Haag
A. van Zadel	Den Haag
H. J. P. Cornet Jr.	Haarlem
W. Geuzebroek	Haarlem
G. Henneman	Haarlem
J. v. d. Kuy	Haarlem
Y. Meyer	Heerenveen

J. J. Verharen	Heerlen
A. Muzerie	Den Helder
J. Bolhuis	Hengelo
Gooisch Tandtechn. Lab. L. P. H. v. d. Berg . .	Hilversum
Hilversumsch Tandtechnisch Lab. J. Jacobs . . .	Hilversum
P. F. J. Felten	Laren
Friesch Tandt. Lab. Ombelet & Jorna	Leeuwarden
H. Kooistra	Leeuwarden
Tandt. Lab. v. d. Woude	Leeuwarden
A. L. van Bergen Henegouwen	Leiden
M. H. v. d. Linde	Leiden
F. G. Smithuis	Lochum
Gebr. Mueller	Maastricht
H. J. K. van Empelen	Rotterdam
G. Halvax	Rotterdam
L. W. F. Lacroix	Rotterdam
C. Th. Leenders	Rotterdam
W. van der Meulen	Rotterdam
M. J. A. van Noy	Rotterdam
J. F. de Regt	Rotterdam
L. E. Roelofsen	Rotterdam
Rotterdamsch Tandtechn. Lab. W. A. Tieleman .	Rotterdam
J. van Solingen	Scheveningen
J. van Toledo	Scheveningen
H. J. Volbeda	Sneek
B. H. Cohen	Tilburg
Jos. Helwes	Tilburg
P. C. A. Broek	Utrecht
H. Hopman	Utrecht
J. G. H. Jansen	Utrecht
H. J. Jetses	Utrecht
A. Meyer	Utrecht
L. M. J. Ostendorf	Utrecht
J. L. Schappert	Utrecht
C. Veth	Utrecht
D. Volbeda	Utrecht
J. v. d. Wildt	Voorburg
D. M. de Leve	Wildervank
S. A. May	Winschoten
J. Siesling	Zwolle
A. L. Rozendaal	Zeist